

www.e-rara.ch

**De seer wonderlijcke, schoone, Triumphelijcke Incompst, van den
hooghmogenden Prince Philips, Prince van Spaignen, Caroli des vijfden,
Keysers sone, in de stadt van Antwerpen Anno M.CCCCCXLIX**

Grapheus, Cornelius
[Antwerpen], MDL [1550]

ETH-Bibliothek Zürich

Shelf Mark: Rar 9325

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-46211>

Den seer mechtigen toecomenden prince, Carolo, infabt van Spaignen, [...].

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Den seer mechtigen toeco-

menden Prince/ Carolo/ Infant van Spaignen/
Philippi/ des Princen van Spaignen/ des Key
fers Caroli de vijfste/ soens sone.

Cornelius Scrib. Graphicus/
lange geduerigen voerspoet.

Vaderlijck grootvadere/ seer machtige toecomende Prin
ce/ Carolus de .V. Keyser Augustus / so duer vele lasten
van oorlogen/ so oock duer vele des beruerden Roomschen
rijck swaricheden/ binnen sekeren Jaren herwarts te wa
tere ende te lande vele arbeets geleden hebbende/ ende ten laetsten alle
oorlogen gestilt/ ende het Roomse rijcke by hem in sijn oude ruste we
der gestelt wesende/ is in dese sijne nederlanden tot sijnder begreder
rusten wedergekeert. En daer een weynich gerust hebbende/ heeft hy
Philippum sinen sone Prince van Spaignen/ vwen Vadere (doen in
Spaignen wesende) herwarts by hem ontboden: de welke terstont
Spaignen latende/ is ouer de Zee/ duer Italien ende Duytsche landen
tot sinen seere begeerden Vadere/ dien hy in langen tijden niet ghesien
en hadde/ met grooter haesten ghecommen.

Met wat eeren/ met wat blijscapen/ met wat ionsten/ ende trium
phen/ dat hy daer ouer al ontfangen is gheweest/ is genouch (so duer
openbare fame/ so oock duer scriften daer af sijnde) getuycht geweest.

Ten alder tersten/ is hy in dese Nederlanden getomen in die schoo
ne stadt van Brusselle in Brabant/ daer hy van sinen Vadere/ en twee
sijns Vaders susteren/ te wetene Heleonora Coninginne van Franck
rijcke/ ende Maria Coninginne van Hongerijen/ seer liefelijck ontfan
gen is geweest.

Met wat vruogden/ blijscapen ende triumphen/ hem het gheheele
Keyserlijck hof/ ende der stadt staten metter gemeynten/ inne gehaelt
hebben/ en ware hier niet lichtelijck int corte te vertellene.

Al dus dan sijn Vader hem ontfanghen hebbende/ heeft en alomme
duer dese sijnder erflanden principale steden/ als synen rechten succes
seur geleydt/ daer hy seere triumphelijck ontfangen is geweest.

Ende ten laetsten na dyen hy hem in de vernaemste steden van Bra
bant/ Vlaenderen/ Artois ende Henegouwe gebracht/ ende sij den sel
uen als sijns Vaders successoer aengenomen hadden/ So heeft hy voer
hem genomen den seluen sone te brenge in sijn schoone seere getrou
we stadt van Antwerpen/ hoofstادت des Keylijchs rijck Marckgraef
scaps/ om hem in de selue stadt ende Marckgraefscap te huldene. Ende

daer gecommē sijnde/met wat blijscapē/met wat vrolijchedē/met wat begeerten/met wat triumphen/met wat eeren/met wat pompen/met wat feestē/met wat getuygenissen van danckbaricheden/de geheele stad/de ouerste/de gemeynte/de edelen/de cooplyden/de natien/ende alterley vrentelingen der geheelder werelt tot deser stad toe vloeyende/so te voete/so te peerde/bouen maten costelijck/bouen maten chierlijck/den Junce uwen vadere/dien sij noyt gesien/maer lange begeert hadden te siene/flamen met uwen grootvadere den Keeser/en bepde de Coninginnen uwe moepen/metten geheelen state ontfangen hebben/willen wij hier (hoe wel het ons swaer genouch vallen sal) na onse vermogen/alle dingen in besunderheden so leuentlijck bescriuen ende voer oogen setten/dattet schijnen sal niet te lesene/maer tegewoirdichlijck te siene/ende te verwonderene/ende dat claerlijcker/ende leuentlijcker dan oft ghy ouer al selue tegewoirdich daer by gheweest ende wel gesien hadt.

Maer genomen dat wij wel ende neerstelijck na de rechte waerheit (so het al geschiedt is) van stucke tot stucke bescriuen ende voer oogen leggen/wie sal ons doch vol gelooue geuen? wie en sal niet meynen dat den meesten deel fabulen ende versierde bueselen sijn? als hy (bouen de onmatelijcke costen/bouen de onsprekelijcke menichte der stoffen/bouen den wonderlijcken hoop der kunstnaren en wercklyden/bouen de menichfuldige spectakelen/stellagien/personagien/triumphael bogen/columnnen/ende andere dier ghelijcke toebereydingen) lesen sal die onghesiene groocheyt des begrijs/ende die ongehoorde rascheyt des werck.

Wij hebben gelceft ontrent .lxix. Jaren/wij hebben duergaen vele landen in Europa/wij hebben gesien te Roome/wij hebben gesien so in Italien/so in andere diuersche landen ende steden/seere groote dusdanige triumphen/wij kennen sommige oude treffelijcke geloofweerdige mannen/die oock diergelijcke dingen in diuersche vrentde landen met verwonderingen seggen gesien te hebbene:maer noch wij/noch sijnlyden en hebben noyt iet gesien/dat by dese onse dingen/so van costelijckheden/so van groocheden/so van rascheden/so van menichten te gelijckene sy/so wij oock niet en meynen dat iemant ouer menichte van vele tijden gesien heeft.

Ende en is dat niet seere te verwonderene? ende oock nauwelijck te geloouene? dat binnen .xxxij. dagen/so ongewoonlijcke groocheyt der triumphael bogen/stellagen/ende andere diergelijcke/groote/sware/machtige/ende (by manieren van seggene) cotten hemel hooghe timmeringen/met wtneemende consten/met seere schoone schilderijen/met vele seer groote gesneden beelden/columnnen/historien/inscriptien/met goude/met siluere/ende andersins seere rijckelijck verchiert/opte volmaectheden gebracht sijn gheweest/hoe wel nochtans daer toe egeen stoffe van te voren bereydt en was. Ick swijge hier dat inden wech van den inganch der stad/dat is van aen de Keeserpoorte tot Sinte Ma-
chiels

chiels Cloostere/daer de Princelijcke logijst is geweest/ houdende den seluen wech tweeduyfent tweehondert ende meer passus/ (elcken passus tot viue Antwerpische oft Roomsche voeten gerekent) sijn binnen den tijde van ontrent. viij. dagen gemaect/ gestelt/ ende met hunnen behoorten (so wij hier na verclaren sullen) gechiert gheweest/ meer dan twee duyfent viercante columnen/ die sij heeten pilasters/ staende ten beyden sijden desselvs weechs/ gelijk een schoone/ so lange streckende gaelderte.

Wat? oft ghy gesien hadt/ de ongelooftelijke menichte der werckluyden? der arbeyderen? der schilderen? der architecten? der beeltsnijderen? der schijnwerckeren? der sageren? der houtbrekeren? der tpmmerluyden? der smeden? ende diergelijcken andere? met bylen/ met hameren/ met sagen/ met booren/ met regelen/ met passeren/ met winckelhaeckien/ met hantboomen/ met beptels/ met tangen/ met verwen/ met pinceelen/ ꝛ. dach ende nacht met vele aerbeyts/ met vele sweets werckende/ miltanderen vermanende/ roepende/ thierende/ als mieren loopende/ hen int werck verbljddende/ onderlinge om des werckens prijs kijnde.

Nieuwe god/ wat wasser alomme te siene/ van allerley wonderlijcke rouwe/ ongemaeckte/ onbesnedene stoffe/ totten wercke dienende? Oh hoe vele/ hoe groote hoopen/ vromden wtlanischer boomen/ houten/ berderen/ balcken/ sperren/ ꝛ. sagen wij nu herwarts/ nu daerwarts voeren/ dragen/ trecken/ sleppen/ sagen/ breken/ cleuen/ scauen/ houwen/ cotten/ polieren/ ende elck tlijnder plaetsen beschicken?

Wat meyndy/ hoe menige vaten lijnolien/ hier toe verdaen sijn geweest? want het meeste deel van al het werck is met oly verwe gedaen gheweest. Wie soude connen vertellen de cracht der menichten van het gheslagen gout/ het gheslagen siluere/ het gheslagen ten/ darmen foiglie heet/ tot alle die ontalliche groote tpmmeringen/ columnen/ pilastren/ bogen/ stellagen/ wapenen/ schilderpen/ ende beelden/ te stoffere/ verbesicht?

Ende wie en soude oock niet voer een wonderheit achten/ de groochept ende menichte van seere grooten blocken/ ende oock lasten van eerden/ met andere diergelijcke materien/ tot so vele groote beelden/ statuwen/ colossen ꝛ. verbesicht?

Wat salich seggen vander grooter menichten van doecken/ spwaet/ canifas/ seplen/ tot dese so vele groote tpmmeringen/ bogen/ stellagen/ columnen/ ꝛ. te becleedene/ ende daer op te verwene?

Maer wat willen wij meer? laet ons exempel nemen so aen een/ so aen een ander stuck: Nenden triumphael boge vanden Geneuopsen waren (somen sept) alleenlijck in pseren nagelen verdaen tweehondert vierendertich Carolus gulden/ werckende daer ane meer dan tweehondert. lxxx. werckluyden. Ende op dat wij hier alle antere voerby gaen/ de Duytschen hebben aen hueten triumphael boghe ter rekeningen

gebracht seldertich dypfent voeten berts/sonder de menichte van
boomen/balcken/sperren ꝛc.

Als ick dan voor my genomen hadde dese wonderlijke seere schoo-
ne triumphelijke toebereydinghe met grooter neersticheyt na der
waerheyt te beschriuenen/ende my sekere twyfelinge in den sin quam/
wiene ick desen sunderlingen aerbeyt toe scriuen soude/want my doch-
te dattet niet behooren oft wel voegen en soude/iemande toe te scriue-
ne diet al tegewoordichlijck gesien hadde/So sijt ghy seer machtige toe
commende Prince my ghedocht de ghene/dyen in sunderheden dat be-
hoort toe gescreuen te wordene/als die by deser wonderlijcker ws Va-
ders triumphen niet tegewoordich en sijt geweest/ende uwer Vaderlijc-
ker glorien sijt toecommende erkijck successoer.

Ende dit so vele te behoortlichere/op dat (also dicwils als ghy die
sult geraken te lesene) v mach duncken dat ghy esamen met uwen Va-
dere/met den Keyser uwen grootvadere/ende met de twee Coningin-
nen uwe moepen/ tot alle dese dingen selue in persoone tegenwoit dich
sijt/ende met uwen triumpherende Vadere blidelich mede triumphheert.

Ontfangt dan dese Triumphen tot ws Vaders eeren ghedaen/
ende by ons v toegescreuen/op dat ghy die (als tegewoir-
dich) claerlijcher ende leuentlijcher voer ooghen sien
moecht/dan sijse gesien hebben dier tegewoirdich
geweest hebben. Wijen twifelen egeensins/
ghy en sultse sulcx als sij sijn (duer
uwe Princelijcke goethertich-
heit) in dancke nemen.

Tantwerpen/
Int Jaer ons Heeren/
M. D. I.